

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ: Β΄ Γυμνασίου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Τρίτη, 06 Ιουνίου 2017

ΧΡΟΝΟΣ: 2 ώρες

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ:

- α) Να γράφετε μόνο με μπλε ή μαύρο μελάνι.
 β) Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού.
 γ) Όλες οι απαντήσεις να δοθούν στα φύλλα εξέτασης.

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από πέντε (5) σελίδες

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 4)**

Να απαντήσετε **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** και στις **ΔΥΟ (2)** ερωτήσεις.
 Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **δύο (2)** μονάδες.

1. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας, δίπλα από τον αριθμό της **στήλης Α΄**, το αντίστοιχο ορθό γράμμα της **στήλης Β΄**.
 Προσοχή: Στη στήλη Α΄ περισεύει ένα σημείο. **(μον.4 x 0,5 = 2)**

ΣΤΗΛΗ Α΄			ΣΤΗΛΗ Β΄
1.	Μωάμεθ	A.	Χριστόγραμμα
2.	Νικηφόρος Φωκάς	B.	Σχολή Μαγναύρας
3.	Κωνσταντίνος Α΄	Γ.	Κοράνι
4.	Καίσαρας Βάρδας	Δ.	Απελευθέρωση Κύπρου
5.	Ηράκλειος		

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι **«σωστό»** ή **«λάθος»**, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

(μον. 4 x 0,5 = 2)

- α) Η Εκκλησία της Αντιόχειας προσπάθησε να υποτάξει την Εκκλησία της Κύπρου, με το επιχείρημα της διάδοσης του Χριστιανισμού στην Κύπρο από την Εκκλησία της Αντιόχειας.

- β) Το Ιουστινιάνειο Δίκαιο αποτέλεσε τη βάση του Δικαίου της Νεότερης Ευρώπης.
- γ) Οι βυζαντινοί αυτοκράτορες, που ανήκαν στη Μακεδονική δυναστεία, με την πολιτική τους υποστήριξαν τους Δυνατούς.
- δ) Η μάχη στο Πουατιέ (732 μ.Χ.) ανέκοψε την πορεία των Σελτζούκων Τούρκων στο εσωτερικό της Μ. Ασίας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Να απαντήσετε σε **ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ** από τις πιο κάτω ερωτήσεις.
Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:
 - α) Διάταγμα των Μεδιολάνων (ποιοι το υπέγραψαν, περιεχόμενο, σημασία) **(μον. 1)**
 - β) Αγία Σοφία (αρχιτέκτονες, ρυθμός και τρόπος δημιουργίας του) **(μον. 1)**
 - γ) Εικονομαχία (ορισμός, δύο (2) αίτια πρόκλησής της) **(μον. 1)**

2. α) Τι ήταν το «Χρυσόβουλο» του 1082 μ.Χ.; **(μον.0,5)**
 - β) Να αναφέρετε και να εξηγήσετε τρία (3) προνόμια που παραχώρησαν οι Βυζαντινοί στους Βενετούς. **(μον.1,5)**
 - γ) Να σχολιάσετε δύο (2) συνέπειες που είχε για το Βυζάντιο αυτή η συμφωνία. **(μον. 1)**

3. α) Να εξηγήσετε τρεις (3) λόγους για τους οποίους έγιναν οι Σταυροφορίες. **(μον.1,5)**
 - β) Ποιος ήταν ο χαρακτήρας της Α΄ Σταυροφορίας και ποιο το αποτέλεσμα της; **(μον.1)**
 - γ) Να αναφέρετε ποια Σταυροφορία είχε σχέση με την Κύπρο και ποιο ήταν το αποτέλεσμα της για το νησί; **(μον.0,5)**

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** στις δύο (2).
Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

Η αντιγραφή των πηγών (μερική ή ολική) απαγορεύεται.

1.

Με τον θάνατο του Ιουστινιανού του Μεγάλου (565 μ.Χ.), όπως αναφέρει ο Προκόπιος, στην Historia Arcana, το κράτος ήταν κατεστραμμένο από τις αδιάκοπες στρατιωτικές επιχειρήσεις και από τη μεγαλομανή πολιτική του αυτοκράτορα, που υπήρξε, ωστόσο, ο τελευταίος μεγάλος Ρωμαίος αυτο-κράτορας. Επακολούθησε η υποτίμηση του χρυσού νομίσματος και οι ταραχές του λαού της Κωνσταντινούπολης έδειξαν τη γενική δυσαρέσκεια. Οι αυτοκρατορικές στρατιές εξαντλημένες από τους μακροχρόνιους υπερπόντιους πολέμους (Αφρική και Ιταλία) που εμπνέονταν από τη ρωμαϊκή αυτοκρατορική πολιτική, αποδείχτηκαν ανίκανες να εξασφαλίσουν την άμυνα της χώρας, απειλούμενης σε όλα της τα σύνορα. Το κύμα Αβαροσλάβων θα παραβιάσει σε λίγο τα σύνορα του Δούναβη και οι Βούλγαροι, που ήταν εγκατεστημένοι πέρα από τον ποταμό, θα ιδρύσουν το κράτος τους, το πρώτο βαρβαρικό κράτος που θα δημιουργηθεί στο βυζαντινό έδαφος. Οι αυτοκρατορικές δυνάμεις θα υποστούν βαριές ήττες από τους Πέρσες που επέδραμαν στις ανατολικές επαρχίες [...].

Ελ. Γλύκατζη Αρβελέρ, *Η πολιτική ιδεολογία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας*

Μελετώντας το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω:

α) Να εξηγήσετε ποιος ήταν ο στόχος της εξωτερικής πολιτικής του Ιουστινιανού και πώς προσπάθησε να τον επιτύχει; **(μον.1)**

β) Να γράψετε τρεις (3) συνέπειες της εξωτερικής πολιτικής του Ιουστινιανού, κρίνοντας ταυτόχρονα και την πολιτική αυτή. **(μον.2)**

2.

Η κατάσταση της αυτοκρατορίας, όταν στέφθηκε αυτοκράτορας ο Ηράκλειος, ήταν εξαιρετικά κρίσιμη: παρουσίαζε εικόνα γενικής αποσύνθεσης, υλικής και ηθικής, ενώ ταυτόχρονα αντιμετώπιζε εσωτερικές απειλές και εξωτερικούς κινδύνους. Με τον νέο ωστόσο αυτοκράτορα εγκαινιάζεται νέα οδός για το Βυζάντιο, κατά την οποία ο προοδευτικός ελληνισμός του ύστερου ρωμαϊκού κράτους έμελλε να ενισχυθεί αποφασιστικά.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τόμ.Ζ, σελ.227

Μελετώντας το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω:

α) Να αναφέρετε τρία (3) προβλήματα που είχε ν' αντιμετωπίσει ο Ηράκλειος, όταν ανέλαβε την εξουσία. **(μον.1,5)**

β) Ποιον χαρακτήρα πήραν οι πόλεμοι του Ηράκλειου εναντίον των Περσών και για ποιον λόγο; **(μον.0,5)**

γ) Να εξηγήσετε δύο (2) παράγοντες που συνέβαλαν στη νίκη του Ηράκλειου εναντίον των Περσών. (μον.1)

3.

Η προνομαϊκή στρατηγική θέση και η αντοχή των τειχών της πόλεως είχαν συχνά σώσει το Βυζάντιο, σε συνδυασμό όμως με την ανωτερότητα των Βυζαντινών σε σχέση με τις άλλες δυνάμεις ως προς τη στρατιωτική τεχνική. Τώρα την τεχνική υπεροχή την είχαν οι Τούρκοι. Ο Τούρκος σουλτάνος είχε συγκεντρώσει έναν τεράστιο οπλισμό και είχε δημιουργήσει, με τη βοήθεια κυρίως δυτικών τεχνικών, ένα ισχυρό πυροβολικό. Στην πολιορκία της Κωνσταντινουπόλεως οι Τούρκοι χρησιμοποίησαν το νέο αυτό όπλο σε αδιανόητη ως τώρα έκταση και σύμφωνα με τα λόγια ενός σύγχρονου Έλληνα "τα κανόνια έκριναν τα πάντα". Τα μικρά κανόνια που χρησιμοποιούσαν οι υπερασπιστές ήταν αδύνατο να συγκριθούν με τα μεγάλα τουρκικά πυροβόλα.

George Ostrogorsky, *Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*, τομ. Β',
μτφ. Ιωάννης Παναγόπουλος, εκδ. Στ. Βασιλόπουλου

Μελετώντας το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω:

α) Να γράψετε:

- i. πότε έγινε η Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς;
(ημερομηνία, χρονολογία) (μον.0,5)
- ii. ποιος βυζαντινός αυτοκράτορας την υπερασπίστηκε; (μον.0,25)
- iii. ποιος Τούρκος σουλτάνος την κατέκτησε; (μον.0,25)

β) Να εξηγήσετε δύο (2) παράγοντες που συνέβαλαν στην Άλωση της Πόλης από τους Οθωμανούς. (μον.1)

γ) Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε δύο (2) συνέπειες από την πτώση του βυζαντινού κράτους. (μον.1)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ (ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ)

(ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** στις δύο (2).
Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

Η αντιγραφή των πηγών (μερική ή ολική) απαγορεύεται.

1.

Το 690 μ.Χ. ο βυζαντινός αυτοκράτορας βλέποντας ότι νέα προσβολή κατά της Κύπρου ήταν πιθανότατα, συμβούλευσε τον Αρχιεπίσκοπο Ιωάννη να μεταναστεύσει με το ποίμνιό του σε χώρα ασφαλέστερη μέχρις ότου περάσουν οι κρίσιμοι χρόνοι. Εγκαταστάθηκαν τότε στον Πόντο κι έκτισαν κοντά στην Κύζικο τη Νέα Ιουστινιανή, όπου έμειναν για οκτώ χρόνια. Πολλοί χάθηκαν στο ταξίδι, άλλοι αναγκάστηκαν να εγκατασταθούν στη Μ.Ασία και τη Συρία. Ο επαναπατρισμός όσων απέμειναν έγινε το 698 μ.Χ. με πρωτοβουλία του νέου αυτοκράτορα του Βυζαντίου, Τιβέριου του Γ'. Αυτή η μετακίνηση ήταν έργο παραφροσύνης, που είχε ως αποτέλεσμα ο πληθυσμός του νησιού να μειωθεί αισθητά.

Κλεάνθη Γεωργιάδη, *Ιστορία της Κύπρου*, Λευκωσία 1978, σελ.149

Μελετώντας το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω:

- α) Ποιον τίτλο πήρε ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου και γιατί; **(μον.0,75)**
- β) Πώς επαναβεβαιώθηκε ο τίτλος αυτός; **(μον.0,5)**
- γ) Πώς ονομάστηκε η μετακίνηση των Κυπρίων το 690 μ.Χ., από ποιον αυτοκράτορα αποφασίστηκε και ποιο αποτέλεσμα είχε για τον λαό της Κύπρου; **(μον.0,75)**
2. α) Να αναφέρετε τα προνόμια τα οποία παραχώρησε ο αυτοκράτορας Ζήνων στους Κυπρίους; **(μον.1,5)**
- β) Να εξηγήσετε ποια ήταν η σημασία της παραχώρησης των προνομίων αυτών; **(μον.0,5)**

3.

Αλλά οι Κύπριοι της Κύπρου είναι όλοι εν γένει χριστιανοί και δεν υπάρχει εν μέσω αυτών ούτε ένας μουσουλμάνος. Και αυτή πλησιάζει κατά το μέγεθος και τον πληθυσμό την Κρήτην. Είναι εύφορος πάρα πολύ. Την κατέλαβεν ο Μοαβία ειρηνικώς (σουλχάν) και συνωμολόγησε μετά των κατοίκων την συνθήκην και επομένως διατελεί εις κατάστασιν εκεχειρίας (χούτνα) μετά των μουσουλμάνων και οι κάτοικοί της είναι χριστιανοί Βυζαντινοί. Και το πλάτος της θαλάσσης μεταξύ του Σαμ και της Κύπρου, υπό ευνοϊκάς συνθήκας ανέμων είναι δύο ημερών πλου και από την Κύπρον εις την απέναντι πλευράν της θαλάσσης σχεδόν το ίδιο.

Istakhri, *Οδοί και Βασίλεια*, ΠΡ. Α' ΣΥ, 1972, Τόμ. Β', σελ.196

Μελετώντας το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω:

- α) Να εξηγήσετε δύο (2) αίτια των αραβικών επιδρομών στην Κύπρο. **(μον.1)**
- β) Να γράψετε τέσσερεις (4) συνέπειες από τις αραβικές επιδρομές. **(μον.1)**

Οι εισηγήτριες:

Κατερίνα Καούλλα
Χριστιάνα Ιωάννου
Αλεξία Αλεξάνδρου

Η Διευθύντρια

Δρ Μαρία Γεωργίου